

Onderwerp Nieuw Beschut

Steller J. den Hoedt

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 41 57 Bijlage(n) -

Ons kenmerk 5982290

Datum 1-11-2016 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

We hechten groot belang aan het creëren van werk voor zoveel mogelijk van onze inwoners. Ook voor mensen voor wie een betaalde baan geen vanzelfsprekendheid is. Daarom hebben we met uw steun besloten om de voorziening nieuw beschut werk te organiseren¹². Dit was een bewuste keuze die we hebben gemaakt bij de invoering van de Participatiewet.

Middels deze brief informeren wij u over de stand van zaken van nieuw beschut. De aanleiding hiervoor is tweeledig. Enerzijds heeft u hierom gevraagd in de raadscommissie. Anderzijds bereidt het kabinet een wetswijziging over nieuw beschut voor waarover wij u willen informeren. Ook willen wij u informeren over onze denkrichting voor de toekomstige positionering van nieuw beschut in het sociaal domein.

De brief is als volgt opgebouwd:

- Definitie nieuw beschut
- Stand van zaken
- Wetswijziging
- Denkrichting toekomst

Definitie nieuw beschut

Nieuw beschut biedt een deel van onze inwoners de kans op arbeidsparticipatie. Het gaat om mensen die een beschutte omgeving nodig hebben om (loonvormende) arbeid te kunnen verrichten. Dit is het geval als iemand door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking extra begeleiding en werkplekaanpassingen nodig heeft. De begeleiding en aanpassingen zijn zodanig, dat we verwachten dat het reguliere bedrijfsleven dit doorgaans niet kan bieden.

¹ Met nieuw beschut bedoelen we beschut werk zoals is omschreven in artikel 10b van de Participatiewet

² Bron: Kader invoering Participatiewet in de gemeente Groningen (dd. november '14)

Gemeenten dragen potentiële werknemers voor aan het UWV. Het UWV toetst vervolgens of iemand daadwerkelijk voor een beschutte plek in aanmerking komt. Criteria die het UWV gebruikt zijn of iemand in staat is tot arbeidsparticipatie en de mate van begeleiding die iemand hierbij nodig heeft.

Een nieuw beschut baan is iets anders dan een afspraakbaan, waarbij werknemers met loonkostensubsidie bij reguliere werkgevers aan de slag zijn. Het zijn twee aparte regelingen en doelgroepen. Een nieuw beschut baan telt dus ook niet mee als afspraakbaan en vice versa. Het belangrijkste onderscheid is of het werk plaatsvindt in een beschutte omgeving of niet. In tabel 1 staan de soorten arbeidsparticipatie op een rij.

Soort arbeidsparticipatie	Definitie
Regulier werk	Loonvormende arbeid bij reguliere werkgever
Afspraakbaan	Loonvormende arbeid met loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever
Beschut werk	Loonvormende arbeid met loonkostensubsidie in een beschutte werkomgeving

Tabel 1: Soorten arbeidsparticipatie

Stand van zaken

Lokale ontwikkeling

Onze doelstelling is om jaarlijks 25 mensen in te laten stromen in een nieuw beschut baan. Dit aantal is gebaseerd op de historische behoefte aan vergelijkbare plekken onder de WSW. Inmiddels zijn er 12 mensen ingestroomd. Ook volgen 25 kandidaten een proefstage. We verwachten dat een groot deel hiervan in dienst treedt, waardoor de stand eind 2016 uitkomt op circa 37 plaatsingen.

De instroom van nieuwe medewerkers is het resultaat van een goede samenwerking met het praktijkonderwijs en met het speciaal onderwijs. Het afgelopen half jaar hebben we geïnvesteerd in contacten bij de ProVso-scholen, en die werpen nu zijn vruchten af. Ook de samenwerking met het UWV rondom de indicatiestelling verloopt goed. De kandidaten die we voordragen voor een indicatie worden vrijwel allemaal positief beoordeeld.

Naast het onderwijs zijn er andere instroomroutes, zoals het Kansen in Kaart project, de WIJ-teams, het MBO-onderwijs en aan de poort bij het Harm Buitenplein. Een goede samenwerking zorgt dat een zo breed mogelijke doelgroep met nieuw beschut in aanraking kan komen. Hier werken we dan ook doorlopend aan.

De nieuwe medewerkers gaan na het indicatietraject samen met de medewerkers oud beschut³ aan de slag bij Niemeijer in Groningen en bij SCA Corporate in Hoogezand Sappermeer. Ook verrichten medewerkers inpakwerkzaamheden voor reguliere bedrijven op twee locaties van iederz. In tabel 2 geven we het aantal medewerkers beschut per locatie weer⁴.

Locatie	Aantal medewerkers
SCA Corporate	59
Niemeijer	84
iederz (locatie Van der Hoopstraat)	126
iederz (locatie Peizerweg)	137
Totaal	406

Tabel 2: Aantal medewerkers beschut per locatie

Landelijke ontwikkeling

In de rest van Nederland komt de realisatie van nieuw beschut plaatsen tot nu toe traag op gang. In totaal zijn er landelijk 115 beschut werkplekken gecreëerd tegenover een doelstelling van 3200 plekken. Het percentage gemeenten dat beschut werk als voorziening aanbiedt neemt bovendien af, van 81% in oktober 2015 naar 73% in juni 2016⁵.

Er zijn verschillende redenen waarom gemeenten aarzelen met het organiseren van beschut werk. Sommige gemeenten zijn nog niet toegekomen aan het implementeren van beschut werk. Andere gemeenten ervaren problemen bij het vinden van voldoende kandidaten die ook volgens het UWV aan de criteria voldoen. Ook ervaren gemeenten financiële risico's, of creëren ze een aanbod zonder nieuw beschut. Dit aanbod bestaat vaak uit een combinatie van dagbesteding en vrijwilligerswerk⁶.

Wetswijziging

Het rijk hecht belang aan de realisatie van nieuw beschut plekken door gemeenten. Omdat stimuleringsmaatregelen onvoldoende hebben geholpen –bijvoorbeeld de toekenning van tijdelijk extra budget– is er nu een wetswijziging in voorbereiding. De wijziging treedt naar verwachting per 1 januari 2017 in werking.

De wetswijziging stelt gemeenten verplicht om nieuw beschut plekken te realiseren. Ook krijgen inwoners de mogelijkheid om zelfstandig een indicatie nieuw beschut bij het UWV aan te vragen⁷. Als het UWV vervolgens een indicatie afgeeft, zijn gemeenten verplicht om een nieuw beschut plek aan te bieden aan de aanvrager.

³ De medewerkers oud beschut zijn ingestroomd onder de WSW. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet is instroom in de WSW niet meer mogelijk. Door natuurlijk verloop neemt het aandeel medewerkers oud beschut af. De medewerkers nieuw beschut vullen de lege plaatsen op.

⁴ Pijldatum: 20 oktober '16

⁵ Bron: Kamerbrief "Participatiewet en Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten" (dd. 24 juni '16).

⁶ Bron: Bijlage bij kamerbrief "Vervolgonderzoek beschut werk: Stand van zaken voorjaar 2016" (dd. 24 juni '16)

⁷ NB op dit moment kan alleen de gemeente mensen voordragen bij het UWV

De voorgenomen verplichting vanuit het Rijk kent forse nadelen. Het Rijk beperkt hiermee de gemeentelijke beleidsvrijheid in het sociaal domein. Gemeenten zijn volop bezig met de ontwikkeling van vernieuwende vormen van maatschappelijke participatie. Dat geldt ook voor de gemeente Groningen.

Hierbij speelt de wens een rol om de verschillende regelingen voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Het doel is om daarmee flexibel te kunnen inspelen op de ontwikkeling van mensen, en samen met werkgevers een gevarieerd aanbod aan geschikte plekken voor kwetsbare groepen te creëren. Een verplichting van de regeling nieuw beschut kan hierin complicerend werken.

Nieuw beschut is daarnaast een waardevol maar ook relatief duur middel dat ten koste kan gaan van inspanningen voor andere doelgroepen. Gemeenten kunnen dus goede redenen hebben om maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen anders in te richten dan met nieuw beschut. Met de wetwijziging perkt het Rijk de experimenteerruimte van gemeenten vroegtijdig in.

We verwachten desondanks dat de wetwijziging geen aanleiding om ons beleid aan te passen. We hebben met uw steun in 2014 al de bewuste keuze gemaakt om nieuw beschut plekken te creëren. We gaan er vanuit dat we met ons huidige streefaantal voldoen aan de nieuwe wet.

Ook kunnen we nog niet inschatten hoeveel inwoners zelfstandig een indicatie nieuw beschut bij het UWV gaat aanvragen. Wel maken we ook voor deze groep goede afspraken met het UWV. We vinden het belangrijk dat ook werknemers die via deze route instromen snel aan de slag kunnen.

Denkrichting toekomst

We zijn tevreden over de huidige stand van zaken. De instroom is op gang gekomen, er is een goede samenwerking met het onderwijs en het UWV opgezet, en we zijn hard op weg om onze beleidsdoelstellingen te halen. Ook doen we het goed in vergelijking met de rest van het land, en in het licht van wat het rijk van ons vraagt. We zien derhalve geen aanleiding om op korte termijn de huidige koers te wijzigen.

Wel vinden we het –ondanks de naderende wetwijziging– van belang om alvast na te denken over de positionering van nieuw beschut in de toekomst. We zien kansen nu we zowel de Wmo als de Participatiewet uitvoeren, en we signaleren raakvlakken tussen beide doelgroepen. We zijn ervan overtuigd dat ook het beschutte bedrijf mogelijkheden biedt voor een brede doelgroep.

De toekomstige positionering van nieuw beschut willen we derhalve verbinden met de ontwikkelingen rondom maatschappelijke participatie en dagbesteding. Op dit moment voeren we samen met instellingen en inwoners een brede maatschappelijke discussie over hoe deze toekomst eruit moet gaan zien.

In de discussie staat centraal wat het beste bij mensen past. Voorop staat dat we onze inwoners willen faciliteren in het doen van een zinvolle dagactiviteit. Dat kan in een productiematige omgeving, maar ook met dienstverlenende activiteiten op wijkniveau.

In het eerste kwartaal van 2017 sturen wij u een brief waarin aangegeven wordt met welke concrete zaken we aan de slag zijn. Hierbij wordt nader ingegaan op de in onze ogen logische verbinding tussen maatschappelijke participatie, dagbestedingen en nieuw beschut.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', with a horizontal line underneath.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', with a horizontal line underneath.

de secretaris,
Peter Teesink